DOCUMENTA HISTORICA 24.
A JATE Történész Diákkör kiadványa

AZ 1849-ES MAGYAR–VELENCEI SZERZŐDÉS

Fordította és sajtó alá rendezte:
KRÁMLI MIHÁLY

Szeged
1995

DOCUMENTA HISTORICA 24.
A JATE Történész Diákkör kiadványa

AZ 1849-ES MAGYAR – VELENCEI SZERZŐDÉS

Fordította és sajtó alá rendezte:
KRÁMLI MIHÁLY

Szeged
1995

A dokumentumok forrása:
Horváth Jenő: *A magyar kormány adriai politikája 1848–1849.*
Magyar Adria–Egyesület Bp. 1927. pp. 146–152.

Szakmai lektor
PELYÁCH ISTVÁN

Nyelvi lektor
EZIO BERNARDELLI

Sorozatszerkesztők
BENCSIK PÉTER, PÁNDI LAJOS, PITI FERENC

HU–ISSN 1216–0954

BEVEZETÉS

A magyar – velencei szövetség a magyar kormány 1848 – 49-es adriai politikájának második, egyben új felvonását jelentette. Magyarországnak a térséggel kapcsolatos terveit ebben az időszakban két csoportra lehet osztani: 1848. tavaszán-nyarán, Kossuth „Tengerhez magyar!" jelszavához híven, Dalmácia megszerzésére és a magyar tengerészet kifejlesztésére törekedtek, míg 1849. áprilisától, a függetlenség kimondása után a hasonló helyzetű Velencei Köztársaság kínálkozik természetes szövetségesnek.

Magyarország számára sokat jelentett a tenger, és az egyetlen magyar kikötő, Fiume mint az ország kapuja Európa és a világ felé. Ez magyarázza, miért szorgalmazták 1848. tavaszán a fiumei vasút építését, valamint a magyar kereskedelmi és haditengerészet kifejlesztését. A zömében olaszok lakta Fiume is kereste a jó kapcsolatokat Magyarországgal, mert félt a horvát nacionalizmustól, s mert tőle várta gazdasági felemelkedését.

A magyar kormány közben terveket kovácsolt Dalmácia megszerzésére is, és 1848. májusában a magyar korona jogán bejelentette rá igényét. A minisztérium a visszacsatolást a dalmáciai közvélemény megnyerésével akarta előkészíteni, ezért júniusban propagandaútra küldték Augusto Grubisic pap-tanítót, majd Nagy Sándort, Nagy Pétert és a velencei szerződés későbbi létrehozóját, Ivan Braticot.

A Fiumével és Dalmáciával kapcsolatos magyar tervek legfőbb akadálya a Horvátországgal való rendezetlen, majd egyenesen ellenséges viszony volt, mivel így Magyarország teljesen elszigetelődött a tengerparttól. Magyar csapatokat lehetetlen volt Zágrábon keresztül Fiumába szállítani, itáliai magyar csapatok odavezénylését pedig az osztrák hatóságok akadályozták meg. Horvátország is magáénak szerette volna tudni Dalmáciát, egy Ausztriához tartozó Horvát – Dalmát – Szlavón királyság keretében, melynek természetesen Fiume is része. A fiatal magyar kormány erejét meghaladta az osztrákok által pénzzel és fegyverrel támogatott horvátokkal a versengés a tengerpartért, mivel a

propagandán kívül más eszköz nem állt rendelkezésére. Fiume helyzete is hamarosan tarthatatlanná vált, mert helyőrsége horvát katonákból állt, és a várost Jelacic csapatai fenyegették, melyek 1848. augusztus 31-én meg is szállták, és Erdődy János magyar kormányzónak, valamint a magyaroknak távozniuk kellett. Fiume elfoglalása gyakorlatilag véget vetett a magyar adriai tervek első szakaszának, a kereskedelmi és haditengerészet felállítására tett kísérlet elbukott[1]. Igaz, voltak tervek Fiume visszafoglalására 1848. novemberében, majd 1849. tavaszán, ezek azonban mind papíron maradtak, mert a hadihelyzet nem tette lehetővé végrehajtásukat[2].

A magyar adriai politika második fázisa egy magyar-velencei együttműködés megteremtése volt a közös ellenség, az osztrák katonai hatalom ellen, melynek csapatai nyugaton Velencét, keleten pedig Magyarországot fenyegették.

Velencében 1848. március 17-én tört ki a forradalom, s március 22-én az osztrákok távoztak a városból. Ugyanekkor kikiáltották a Velencei Köztársaságot, és ideiglenes kormányának élére diktátorként Daniele Manin ügyvéd került. Mivel a város az osztrák flotta fő hadikikötője volt, egy osztrák hajóhad azonnal blokád alá vette Velencét. A blokádnak májusban a szárd–nápolyi flotta megjelenése vetett véget, de az első szárd háborút eldöntötte Radetzky 1848. július 25-i custozzai győzelme. A fegyverszünet után az osztrákok újra blokád alá vették Velencét, egészen 1849. augusztus 24-i kapitulációjáig.

Velence blokádján viszonylag könnyű volt kisebb hajókkal átjutni, így a várost élelmezni, amíg ezt az Anconában állomásozó francia csapatok és hadihajók jóindulatú magatartása lehetővé tette. Azonban Louis Bonaparte uralomra jutása után, mivel Ausztriával kereste a jó kapcsolatokat, az anconai francia csapatok megszigorították az ellenőrzést, így

---

[1] Kossuth utasítására 1848 augusztusában Fiumében elkezdték szervezni a magyar haditengerészetet. A város elfoglalása után a már megvásárolt IMPLACABILE brigget Londonba vitték, ahol azonban felszerelése 1849 februárjában meghiúsult.

[2] Az 1849-es tavaszi elképzelések fő szorgalmazója Kossuth mellett Bem volt, aki elkészítette egy Fiume irányú támadás tervét.

Velence helyzete egyre rosszabbá, megközelítése pedig szinte lehetetlenné vált.

A második szárd háború Novaránál (1849. március 23.) Ausztria győzelmével ért véget, Károly Albert lemondása után a Szárd Királyság többé nem részese az európai forradalmaknak. Ekkorra már csak két sziget emelkedik ki az ellenforradalmi áradatból: a Velencei Köztársaság és az 1849. április 14-én teljesen függetlenné vált Magyarország.

Kossuth a függetlenség kikiáltása után azonnal szövetségest keresett Magyarország számára, és meg is találta az egyetlen lehetséges természetes szövetségest, a hasonló helyzetű Velencei Köztársaságot. A szövetség nem titkolt célja, hogy Velence magyar anyagi segítséggel minél több osztrák katonát tartson lekötve, ezzel némiképp tehermentesítve a magyarországi hadszinteret.

Nem sokkal a Habsburgok trónfosztása után, április 20-án Kossuth elküldi Velencébe a Függetlenségi Nyilatkozatot, két, Maninnak írt levél kíséretében, melyekben a kölcsönös előnyök alapján álló, kétoldalú szerződést ajánl. Ugyancsak 1849. április 20-án kelt Kossuth kiáltványa az Itáliában harcoló magyar katonákhoz[3]. Tudatja velük a függetlenség kimondását, okát a Habsburg-ház árulásában jelölve meg. E tény felment minden magyar katonát korábbi esküje alól, és a nemzet nevében sürgős hazatérésre szólítja fel őket.

A Kossuth által felajánlott szövetség nem előzmény nélküli. Teleki 1848 őszén előkészít egy magyar - olasz szövetséget, azonban ez nem jött létre. Velence az erőviszonyokat mérlegelve Magyarország Ausztria ellen vívott háborújának kimenetelét várta, míg Magyarország még nem volt elszánva a Habsburg uralkodóval való végleges szakításra, ezért a „nyílt lázadásban" álló osztrák tartománnyal a katonai együttműködést nem tartották célszerűnek. 1849. április 14. után már gyökeresen más volt a helyzet.

---

[3] Ez a kiáltvány közlekedési nehézségek és Magyarország elszigeteltsége miatt nem jutott el a magyar csapatokhoz Itáliába.

Kossuth április 26-án Ivan Braticot mint katonai attasét bízta meg a tárgyalások lefolytatásával, aki 1848 nyara óta állt magyar szolgálatban, és dalmáciai ügyködése óta nem bízta meg új feladattal a magyar kormány. Bratic a kor egyik legérdekesebb figurája. Dalmát születésű, élete kalandok sorozata. Bejárta Észak- és Dél-Amerikát, 1843-ban már az osztrák és az angol rendőrség körözte. 1849-ben Görögországban felszerelte a ZRÍNYI nevű hajót, és magyar zászló alatt hajózott az Adrián. Ő volt az egyetlen, aki éjszakánként a tengerparti városokban Kossuth április 20-i kiáltványát terjesztette. A szabadságharc bukása után a ZRÍNYI árbocán tovább lengett a magyar lobogó. Csak 1850-ben sikerült elfogni Bukarestben, amikor spanyol nagykövetként akarta átadni megbízólevelét.

Braticnak sem sikerült hajójával bejutni Velencébe, így a magyar – velencei szerződést, mely lényegében a tengeri haderők együttműködésére irányult, Duinóban kötötte meg Bratic és velencei részről Luigi Pasini, június 3-án, Bratic kérésére május 20-ra antedatálva. A szerződést azért írták alá ilyen későn, mert közben Velence tárgyalásokat folytatott az osztrák császári kormánnyal, és csak ezek kudarca után foglalkoztak a magyar szövetség kérdésével. Bratic június 15-én proklamációt intézett Trieszt városához, Ausztria fő kikötőjéhez, melyben az Adriát a magyar kormány nevében zár alá helyezte, és az osztrák hajókat elkobzással fenyegette.[4] A magyar – velencei szövetség, valamint a tengerzár hírére a trieszti tőzsdét pánik fogta el.

Manin Kossuthnak írott június 26-i levelében természetesen nem tesz említést az osztrákokkal folyó tárgyalásokról. Manin ebben a levelében jelzi, hogy a magyar követ viszonzására Magyarországra küldte Tommaso Gart, aki a magyar kormányt tájékoztatni fogja Velence helyzetéről. Gar már sohasem jutott el Magyarországra[5], június 28-án pedig Manin kijelentette, hogy mind Magyarországgal, mind Garral az összeköttetés megszakadt, és a szerződés 8. pontjában megígért segély sem érkezett

---

[4] A valóságban ehhez Braticnak nem állt rendelkezésére megfelelő erő.

[5] Utolsó jelentését Bernből írta, 1849. június 28-án.

meg. A szerződés így, mielőtt még végrehajtásába kezdtek volna, tulajdonképpen hamvában holt, augusztusban pedig mind Magyarország, mind Velence elbukott.

Ezzel az akcióval lényegében le is zárult a szabadságharc utolsó diplomáciai kísérlete Itália felé. A szerződés végrehajtását amúgy is lehetetlenné tette mindkét ország elszigeteltsége, mivel még a levelezés is teljesen esetleges és bizonytalan volt a két állam között.

Krámli Mihály

Irodalom

HORVÁTH JENŐ: Az utolsó velencei–magyar szövetség 1848–49-ben. „Hadtörténelmi Közlemények" 1926.

HORVÁTH JENŐ: A magyar kormány adriai politikája 1848–49-ben. Magyar–Adria Egyesület, Bp. 1927.

RADAELLI, ALBERTO: Storia dello assedio di Venezia. Negli anni 1848–49. Antonelli, Venezia 1875.

WALDAPFEL ESZTER: A független magyar külpolitika 1848–49. Akadémiai Kiadó, Bp. 1962.

Magyar–velencei szövetségi szerződés (Duino, 1849. május 20.)[6]

Alulírott Bratich János, Magyarország teljhatalmú diplomácziai és katonai megbízottja Itália államaiban, és különleges feladattal felruházott követe Velenczében, az egyik fél részéről, és Pasini Lajos a velenczei kormány teljhatalmú megbízottja, a másik fél részéről, a következőkben egyeztek meg, miután kicserélték megbízóleveleiket, melyek rendben találtattak:

1. Magyarország és Velencze ideiglenes kormánya között védelmi és támadó szerződés köttetik. Békét vagy egyéb megegyezést a közös ellenséggel egyik fél sem köt a másik hozzájárulása és beleegyezése nélkül.
2. Mivel a szövetség érvénye mindenre kiterjed, a két állam szárazföldi és tengeri hadereje teljesen együttműködik aszerint, ahogy a közös érdekek megkövetelik. Az egyesült tengeri hadak vezényletét mindig a legmagasabb rangú tiszt fogja átvenni, függetlenül attól, hogy az előbb említett tiszt magyar vagy velenczei. Ha a magyar és a velenczei hajóhad parancsnokai egyforma rangúak lennének, akkor az egyesült velenczei–magyar flotta parancsnoksága a két tiszt közül a rangidőset illeti.
3. A magyar tengeri haderő megjelenése után, melyet Magyarország az Adrián felszerelni és felfegyverezni szándékozik, a velenczei és a magyar flotta egyesülni fog, és ennek az egyesített hajóhadnak a parancsnoka a 2. pont szerint leend kinevezve. A velenczei kormány minden segítséget megad a magyar tengeri haderő felszereléséhez, mind a szükséges anyagok, mind pedig a személyzet tekintetében. Ami a személyzetet illeti, az átadandó személyek közt előnyben részesülnek a Fiuméből, illetve a magyar tengerpartról származó tisztek és matrózok.

---

[6] 1849. június 3-áról antedatálva.

4. A magyar hadihajók felfegyverzésének és fenntartásának költségeit Magyarország tartozik viselni; a velenczei hajók költségei pedig Velenczét terhelik.
5. Mihelyt azt a hadihelyzet megengedi, Magyarország a lehető leggyorsabban stratégiai támadást indít az Adria felé. A velenczei kormány kötelezi magát, hogy az összes rendelkezésére álló tengeri és szárazföldi erejével támogatja a magyar hadsereg hadműveleteit.
6. Az Itália területén szétszórt magyar katonák Velenczében összegyűjttetnek, és belőlük magyar legio alakíttatik, mely Velencze zsoldjában áll. Ezen legio akkor leend teljessé, mikor létszáma háromszor oly naggyá lő, mint amennyi a mostanié. A többiekből egy tartalék fog alakíttatni Magyarország költségén s rendelkezésére. A velenczei kormány szükség esetén magára vállalja e had átszállítását a magyar tengerpartra.
7. Mindennemű fegyvert, melyet Magyarország Velenczében lerakni kíván, ennek kormánya a maga költségén őrzendi oly módon, hogy azokat a magyar tengerpartra lehessen szállítani, mihelyt ott egy magyar hadosztály megjelenik azok átvételére.
8. Magyarország méltányolván Velenczének Itáliáért tett áldozatait, rövid időn belül hadisegély gyanánt bizonyos pénzösszeget fog küldeni, és ez a segély időről időre meg fog ismételtetni egészen a háború végéig.

Ez a megállapodás, mely két példányban készült, s melyet a két fent említett teljhatalmú megbízott írt alá, olyan erővel s érvénnyel bír, mint egy ünnepélyesen aláírt szerződés.

Bratich János Magyarország kormányzó-elnöke nevében
Pasini Lajos Velencze ideiglenes kormánya nevében

Kossuth Maninhoz I.
(Debrecen, 1849. április 20.)

Nagyrabecsült Uram

Az elmúlt esztendő jól ismert eseményei, az ausztriai ház Magyarország ellen elkövetett árulása, és legfőképpen az Ausztria által behívott oroszok inváziója azt eredményezte, hogy a Debreczenben székelő magyar Országgyűlés kimondta az ország teljes függetlenségét.

Ugyanakkor az a tisztesség érte Alulírottat, hogy a nép legitim képviselőin keresztül kinyilvánított akaratából kineveztetett Magyarország kormányzójává, és ebben a minőségében a végrehajtó hatalom legfőbb birtokosává.

Alulírottnak kötelessége, s egyben örömére szolgál tájékoztatni Nagyrabecsült Személyét ezekről az eseményekről, és reméli, hogy a Velenczei Köztársaság barátsággal közeledik Magyarországhoz, mert e két független és szabad népnek, mely ugyanazon zsarnok ellen harczol, közös czélja és érdekei ezt kívánják meg.

Alulírott megragadván ezt az alkalmat arra kéri Önt, Elnök Úr, fogadja legmélyebb tiszteletét és megbecsülését.

Kossuth Lajos

Kossuth Maninhoz II.
(Debrecen, 1849. április 20.)

Nagyrabecsült Uram

Alulírott, Magyarország kormányzójának van szerencséje közölni Nagyrabecsült Személyével, hogy az Országgyűlés által ráruházott hatalommal élve megbízta Bratich János urat Magyarország ügyeinek képviseletével a Velenczei Köztársaságban, és kéri Nagyrabecsült Személyét, ismerje el őt ebben a minőségében.

Bratich János úr megbízatott Alulírott által, hogy átadja Nagyrabecsült Személyének és az illetékes személyeknek utasításainak másodpéldányait, és Alulírott arra kéri a végrehajtó hatalom fejét, országaink, népeink és a szabadság közös érdekében, hogy adja meg Bratich úrnak mindazt a segítséget, amelyre szüksége lehet. Alulírott megígéri a magyar nemzet nevében a kölcsönösséget, abban az esetben, melyben reménykedünk, hogyha a Velenczei Köztársaság is megtiszteli Magyarországot egy diplomácziai képviselő jelenlétével.

Alulírott megragadja az alkalmat, hogy legmélyebb tiszteletéről és megbecsüléséről biztosítsa a végrehajtó hatalom fejét.

Kossuth Lajos

Kossuth Braticnak
(Debrecen, 1849. április 26.)

Uram

Felhatalmaztatik tárgyalásokat kezdeményezni a Velenczei Köztársasággal, és ha a turini követünk[7] nem tartózkodna a szárd államokban, felhatalmaztatik ezzel a királysággal is tárgyalásokat kezdeni, a magyar csapatok hazatérésének megkönnyítése végett, meghatalmaztatván az olasz hajókon való szállítás költségeire vonatkozó szerződéseket kötni.

Ezeken kívül adja tudtára a Velenczei Köztársaságnak Magyarország függetlenségének kimondását, és készítse elő Velenczében fegyverlerakatok létesítését Magyarország számára.

Felhatalmaztatik még katonai megbízottként is ügyködni, cselekedjen mindenben a legjobb belátása szerint, az ausztriai hadsereg lefoglalása érdekében, akár hajókat és szabadcsapatokat felfegyverezve, akár

[7] Báró Splényi Lajos.

felhasználva az itáliai magyar csapatokat, s végül akár katonai szerződéseket kötve Itália Ausztriával hadban álló államaival.

Kossuth Lajos

Bratic a trieszti kereskedelmi érdekeltségekhez (1849. június 15.)

Magyarország
No. 17.

A magyar kormánynak a velenczei ideiglenes kormány mellett működő diplomácziai és katonai ügynöke és követe, a ZRÍNYI magyar nemzeti goelette[8] fedélzetén az Adrián, 1849. június 15-én.

A magyar nemzeti kormány kötelezi és felhatalmazza Alulírottat, mint itáliai és adriai teljhatalmú ügynökét, hogy segítse a velenczei kormányt a közös ellenség ellen vívott hősies küzdelmében minden eszközzel, melyet megengednek az Emberi Jogok, az Igazság és a nagylelkűség, amelyeknek az alapján a magyar kormány áll.

Természetszerűleg ezen eszközök egyike az adriai–tengeri kereskedelem ellenőrzése, de mivel Alulírott nem léphet túl hatáskörén, sem politikai, sem katonai értelemben, vállalja, hogy elkerül minden kétértelműséget és felesleges zaklatást, valamint a magyar hadihajók nem fogják zavarni az adriai hajózást, kivéve a következő esetekben:

1. Amennyiben egy ausztriai vitorlás vagy gőzös kereskedelmi hajó lőszert, vagy hadifelszerelést, vagy az osztrák kincstár tulajdonát képező holmit szállít. Hadifelszerelés és az osztrák kormány

---

[8] A magyar nemzeti goelette elnevezés valószínűleg a tengeri államok hadihajó elnevezésének mintáját követi, ilyen például az angol H.M.S., vagyis His Majesty's Ship (Őfelsége Hadihajója.) A goelette könnyű, 150–200 tonnás földközi-tengeri, kétárbocos hajótípus.

alkalmazottainak szállítását egyértelműen a kereskedelmi semlegesség megsértésének tekintem.

2. Kivéve ugyancsak minden osztrák hajó, melynek fedélzetén több ágyú, kézifegyver és legénység található, mint amennyi békeidőben szokásos egy kereskedelmi hajón. Elkoboztatik minden fegyver és lőszer egy 8 fontosnál kisebb kaliberű ágyún és tíz puskán fölül.
3. Minden ausztriai gőzös és vitorlás, mely levelet visz az ellenséges polgári vagy katonai hatóságoknak, elkoboztatik.
4. Minden osztrák hajó, amely figyelmeztetés ellenére olyan kikötőbe kísérel meg befutni, melyben már hadműveletek folynak, ebben megakadályoztatik, a helyszínen elkoboztatik vagy elsüllyesztetik.

Ennek a közleménynek a nyilvánosságra hozatala érdekében Alulírott kötelezi magát, hogy felkéri a tőzsdeigazgatókat a kereskedők értesítésére a következő újságokon (Lloyd és L'Osservatore) keresztül, levele kézhezvételétől számítva három napon belül. Amennyiben a határidő lejárta után sem hirdetik ki, Alulírott kényszerítve lesz akarata ellenére arra a meggyőződésre jutni, hogy a kereskedelmi testület visszautasítja a kereskedelmi semlegességre tett ajánlatát, minek következtében Alulírott a fent leírtaknak megfelelően fog eljárni.

Uraim, fogadják legmélyebb tiszteletemet és megbecsülésemet.

Bratich János

Manin Kossuthhoz
(1849. június 26.)

Nagyrabecsült Uram

Legmélyebb tiszteletemet fejezem ki Nagyrabecsült Személye iránt, megkapván az Ön 6024 számú, folyó év április 20-án kelt levelét, melyben közli, hogy a magyar országgyűlés kimondta az ország teljes függetlenségét, és Ön kineveztetett Magyarország kormányzójává és a végrehajtó hatalom fejévé. Nagyrabecsült Személye kifejti azt a meggyőződését, hogy

Velenczének jó kapcsolatokat kell ápolnia Magyarországgal, mivel a két szabad nép czélja és érdekei egybeesnek, és ugyanazon zsarnok ellen harczolnak.

Amikor e fentebb említett dolgokat képviselőink gyűlése előtt nyilvánosságra hoztam, ezeket hallván félbeszakították a felolvasást, és hatalmas lelkesedéssel kiátották többször is, „Éljen Magyarország, éljen Kossuth!" és követelték, hogy azonnal fűzzük a legszorosabbra kapcsolatainkat a magyar kormánnyal.

A szigorú blokád, mely régóta elzárja Velencze városát, megakadályozta Bratich tábornok[9] urat, Nagyrabecsült Személyének megbízottját, hogy személyesen adja át nekem megbízólevelét. De találtunk módot személyes találkozásra egyik ügynökünkkel, és így köttetett egy szövetségi szerződés, amelyről Nagyrabecsült Személye biztosan értesíttetett már. Mivel a két kormány között a kapcsolatok egyre erősödnek, és hogy Nagyrabecsült Személye pontosan megismerhesse politikai, pénzügyi és katonai helyzetünket, tisztelettel Önhöz küldöm az ügyeink képviseletével megbízott Tommaso Gar urat, aki jelentkezni fog Önnél megbízóleveleivel.

Kérem Nagyrabecsült Személyét, fogadja legmélyebb tiszteletemet és megbecsülésemet.

Daniele Manin

---

[9] Valószínűleg elírás.

Készült a JATE HÖK támogatásával.

A szövegszerkesztést a JATEPRINT,
a Bölcsészettudományi Kar Kiadványszerkesztősége végezte
WordPerfect 5.1 szövegszerkesztő programmal.

Készítette a JATEPress
6722 Szeged, Petőfi Sándor sugárút 30–34.
Felelős kiadó: Pándi Lajos
Felelős szerkesztő: Szőnyi Etelka
Méret: A/5, példányszám: 300, munkaszám: 122/95.

A Documenta Historica eddig megjelent számai:

1992

1. AZ 1887-ES FÖLDKÖZI-TENGERI EGYEZMÉNYEK. Fordította és sajtó alá rendezte: Nyemcsok Attila.
2. A TILSITI BÉKE (1807. JÚLIUS 7.). Fordította és sajtó alá rendezte: Szász Erzsébet.
3. TALLEYRAND, CHARLES-MAURICE: ÉRTEKEZÉS ANNAK ELŐNYEIRŐL, HOGY A JELEN KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT ÚJ GYARMATOKAT SZEREZZÜNK. Fordította és sajtó alá rendezte: Szász Géza.
4. A SCHÖNBRUNNI BÉKE (1809. OKTÓBER 14.). Sajtó alá rendezte: Szász Erzsébet.
5. EDVARD BENEŠ: ZÚZZÁTOK SZÉT AUSZTRIA-MAGYARORSZÁGOT (A CSEH-SZLOVÁKOK ÁLDOZATÁNAK TÖRTÉNELMI BEMUTATÁSA). A szöveget kiadásra előkészítette: Gulyás László. (elfogyott)
6. KORAI ANGOLSZÁSZ TÖRVÉNYEK I. A KENTI TÖRVÉNYEK. Fordította és sajtó alá rendezte: Szántó Richárd.
7. AZ 1939-40-ES FINN-SZOVJET HÁBORÚ DOKUMENTUMAI. Fordította és sajtó alá rendezte: Engi Imre.
8. DOKUMENTUMOK AZ OROSZ-SZOVJET TÖREKVÉSEKRŐL A BOSZPORUSZ ÉS A DARDANELLÁK MEGSZERZÉSÉRE (KONSTANTINÁPOLY-EGYEZMÉNY, 1915; NÉMET-OROSZ TÁRGYALÁSOK, 1940). Fordította és sajtó alá rendezte: Boros Tamás.

1993

9. A BIRODALOM ÉS ÉSZTORSZÁG. A SZOVJET-ÉSZT SZERZŐDÉSEK MEGSZÜLETÉSÉNEK DOKUMENTUMAI (1939 SZEPTEMBER). Fordította és sajtó alá rendezte Vandlik Krisztina.
10. EDWARD BALLIOL SKÓCIAI HADJÁRATA. RÉSZLETEK A LANERCOSTI KRÓNIKÁBÓL ÉS A BRIDLINGTONI KANONOK GESTÁJÁBÓL. Fordította és sajtó alá rendezte: Kiss Andrea.
11. AZ 1943 DECEMBERI BENEŠ-SZTÁLIN-MOLOTOV MEGBESZÉLÉSEK DOKUMENTUMAI. Fordította és sajtó alá rendezte: Gulyás László.
12. BÉKESZERZŐDÉS NAGY-BRITANNIA ÉS AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK KÖZÖTT (1783. SZEPTEMBER 3.). Fordította és sajtó alá rendezte: Kökény Andrea.
13. ÚJ BÉCSI TUDÓSÍTÁSOK A KIVÁLÓ SCHWARZENBERG GRÓFNAK A TATAI, VESZPRÉMI ÉS PALOTAI ERŐDÖK ÉS MÁS HELYEK ELFOGLALÁSÁRÓL, A SZIGETI ERŐD ÖSSZEOMLÁSÁRÓL ÉS A TÖRÖKORSZÁGBAN NAPRÓL-NAPRA ERŐSÖDŐ HANYATLÁSRÓL (1599). Fordította és sajtó alá rendezte: Lévai Judit.
14. 1789 FRANCIAORSZÁGA A PANASZOK TÜKRÉBEN. Fordította és sajtó alá rendezte: Gyuricza Róbert.

1994

15. AZ 1594-ES BIRODALMI GYŰLÉS HATÁROZATAI A MAGYAR HÁBORÚT ILLETŐEN. Fordította és sajtó alá rendezte: Wölfinger Ildikó.
16. VOLGAI NÉMET DOKUMENTUMOK (1918–1941). Fordította és sajtó alá rendezte: Opauszki István.
17. AZ 1916. ÉVI ARAB FELKELÉS KIÁLTVÁNYA. Fordította és sajtó alá rendezte: Ferwagner P. Ákos, Lőkös István.
18. A BAYEUX-I FALISZŐNYEG. Sajtó alá rendezte és az előszót írta: Varga Vanda Éva.

1995

19. A CONSTANTINUS-I ADOMÁNYLEVÉL (DONATIO CONSTANTINI – VIII. SZ.) Fordította, sajtó alá rendezte, az előszót és a jegyzeteket írta: Piti Ferenc.
20. A HÉT SZIGET KÖZTÁRSASÁG ÉS KAPODISZTRIASZ. Fordította és sajtó alá rendezte: Szász Erzsébet.
21. A LENGYEL EMIGRÁNS KORMÁNY ÉS A SZOVJETUNIÓ KAPCSOLATFELVÉTELÉNEK DOKUMENTUMAI. 1941. Fordította és sajtó alá rendezte: Csősz László.
22. NÉMETORSZÁG KÉT MEGOSZTÁSI TERVE (MORGENTHAU-TERV, FRANKFURTI DOLKUMENTUMOK). Fordította és sajtó alá rendezte: Mayer János.
23. EDVARD BENEŠ: ZÚZZÁTOK SZÉT AUSZTRIA–MAGYARORSZÁGOT. (A CSEH–SZLOVÁKOK ÁLDOZATÁNAK TÖRTÉNELMI BEMUTATÁSA). A szöveget kiadásra előkészítette: Gulyás László (az 5. sz. utánnyomása).
24. AZ 1849-ES MAGYAR–VELENCEI SZERZŐDÉS. Fordította és sajtó alá rendezte: Krámli Mihály.

A megjelent számok darabonként átlagosan 100 forintért (plusz postaköltség) a következő címen rendelhetők meg:
Pándi Lajos, JATE Új- és Legújabbkori Egyetemes Történeti Tanszék, 6722 Szeged, Egyetem u. 2.